

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Stockholm den 17 december 2007

Remissvar, Betalningstider i näringslivet, SOU 2007:55

Svensk Inkasso har genom remiss den 18 september 2007 beretts tillfälle att avge synpunkter över rubricerade betänkande av Utredningen om långa betalningstider. Svensk Inkasso anför följande.

Inledning

De senaste åren har betalningstiderna i svenskt näringsliv blivit längre. Tidernas längd förklaras till viss del av frivilliga avtal, men också av problem med försenade betalningar. Ofrivilligt långa betalningstider kan innebära påtagliga problem för företags likviditet, med bl.a. svårigheter att redovisa mervärdesskatt och med att betala egna leverantörer. I europeiska mått mätt har Sverige fortfarande korta betalningstider. De senaste årens rapporter om ökade problem är oroande och det finns en risk att utvecklingen går mot längre betalningstider. Det saknas en generell undersökning av problemen med sena betalningar för svenska förhållanden.

Utredningens kartläggning visar att det är vanligt att företag utsätts för påtryckningar för att acceptera långa avtalade betalningstider och att företag som ger vika för sådana påtryckningar

märker av stor inverkan på likviditeten. Enligt analysen medför likviditetsproblem på grund av sena betalningar allvarliga företagsekonomiska och samhällsekonomiska konsekvenser. Med en mycket grov uppskattning bedöms företagen årligen lägga ned miljardbelopp på hantering av sena och uteblivna betalningar. Det finns ett samhällsintresse av att minska antalet sena betalningar i näringslivet.

De åtgärder utredningen (utan att lämna förslag) framhåller som genomförbara på nationell nivå handlar om ökade kostnader för den som inte betalar i tid, ökad transparens när det gäller betalningstider i större företag och informationsinsatser. Svensk Inkasso anser att utredningen intagit en alltför försiktig hållning när den avstår från att lämna förslag till lagstiftning. Det framstår som uppenbart att det föreligger behov av regel- och attitydförändringar. Svensk Inkasso bedömer att lagändringar erfordras på de av utredningen bedömda punkterna.

Utredningens överväganden

Utredningen bedömer att åtgärder som gör det dyrare att inte betala i tid, t.ex. sanktionsavgift, höjd dröjsmålsränta och möjlighet att ta ut högre inkassoavgift, sannolikt skulle minska förekomsten av sena betalningar. I korthet anges att fördelarna med sådana åtgärder är dels att erbjuda bättre kompensation när betalning skett för sent, dels att bättre ersättning torde öka incitamenten att använda sig av möjligheterna till kompensation och dels att mycket talar för att antalet sena betalningar skulle minska om det blev dyrare att inte betala i tid.

Svensk Inkasso delar utredningens uppfattning att förbättrade möjligheter att kompensera sig vid sena betalningar skulle minska förekomsten av sena betalningar. Föreningen håller också med om att det kan finnas anledning att överväga förbättrade möjligheter för borgenärerna att kompensera sig vid sena betalningar. Det är avgjort så att sena betalningar förorsakar väldiga kostnader i näringslivet och samhället i stort.

Mot bakgrund av den föreliggande klartläggningen står det enligt Svensk Inkasso klart att näringslivet med de ekonomiska påtryckningsmedel som finns idag inte på ett effektivt sätt förmår komma till rätta med problemen med sena betalningar. Dagens system vilar på tanken om kompensation för borgenären samtidigt som det ofta är fråga om blygsamma belopp. Enligt Svensk Inkasso är det viktigt att påpeka att det inte är fråga om verklig kompensation motsvarande kostnaderna för administration och hantering av försenade betalningar för handelskrediter. Systemet lider också brist på tillräckligt avskräckande inslag. Föreningen anser att undersökningsresultaten ger starkt stöd för att sena betalningar i handelstransaktioner bör prissättas högre. Svensk Inkasso förordar således en ändring av avgifter och räntor på så sätt att kostnaderna ökar för försumliga betalare. Den bärande grundtanken är att med hjälp av högre kostnader för den som inte betalar öka incitamenten att betala i rätt tid, och därmed minska förekomsten av sena betalningar. Svensk Inkasso förespråkar en utveckling från kompensation och mot sanktion.

Som utredningen nämner är det oundvikligt att en del av de miljontals fakturor som årligen ställs ut av svenska företag kommer att betalas för sent. En ökad användning av möjligheterna att använda betalningspåminnelser, räntekrav och inkassoåtgärder kommer enligt utredningen leda till ökad tidsåtgång för verksamhet som egentligen inte utvecklar företaget. Svensk Inkasso inser denna risk med ökad användning av avgifter. Sett i ljuset av att företagen erbjuder mer effektiva påtryckningsmöjligheter och att detta förutsätts ge betydande besparingar gällande administration och räntekostnader m.m. torde den befarat ökade tidsåtgången vara försumbar. Svensk Inkasso vill framhålla att ökade möjligheter till sanktioner mot sena betalningar också har potential att minska många företags icke

produktiva tidsåtgång. Mer kraftfulla ekonomiska åtgärder har också potential att bidra till självsanering inom näringslivet, i meningen att företag med dålig betalningsmoral ”straffas ut”. I det hänseendet anser föreningen att modellen med effektiva möjligheter till sanktioner måste erkännas som överlägsen modellen med kompensation eftersom denna knappast gynnar företag som betalar i tid.

Utredningen bedömer att regler som innebär att vissa större företag i årsredovisningen måste ta in uppgifter om t ex genomsnittliga betalningstider eller antalet skulder som betalas för sent, skulle kunna öka trycket på dessa företag att betala i tid.

Svensk Inkasso delar dessa bedömningar. Svensk Inkasso anser till skillnad från utredningen (som är osäker i lagstiftningsfrågan) att det finns skäl att införa sådana krav. Föreningen anser att uppgiftsskyldigheten inte bör begränsas till enbart de större företagen. De uppgifter som bör lämnas i årsredovisningen bör omfatta dels en allmän uppgift om genomsnittlig betalningstid, dels uppgift om förekomsten av avtalade betalningstider som är längre än 30 dagar, samt slutligen om betalningsdröjsmål förekommer trots sådana avtalade, längre betalningstider.

Utredningen bedömer att det är en god idé att satsa samhällliga resurser på information om kostnaderna för sena betalningar i näringslivet, men avstår från att framlägga förslag på området.

Svensk Inkasso förordar sådana informationsinsatser. Föreningen bedömer det som sannolikt att det finns stora kunskapsbrister på området, främst hos små företag. Det kan emellertid inte heller uteslutas att det många gånger är så att företagen känner till både vilka kostnader som sena betalningar orsakar och de regler och rättigheter som är användbara i sammanhanget, men avstår från att driva sina krav i missriktad vilja att vårda sina avtalsrelationer med viktiga kundföretag.

Svensk Inkasso anser att en ökad information och en bredare information i samhället kommer att leda rätt. Det förhållande att kunskap sprids och debatten förs med fokus på att alla bör göra rätt för sig i rätt tid kommer att medverka till att fler företag tillvaratar de möjligheter som står till buds.

Som ovan

Claes Månsson
Ordförande i Svensk Inkasso